

CONCURSUL CA MODALITATE DE OCUPARE A FUNCTIEI PUBLICE

BORȘ Vladimir,

Doctor, conferențiar universitar

Universitatea de Stat din Moldova

Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative,

Departamentul Științe Politice și Administrative

CZU: 35.082.3:331.54

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7529211>

SUMMARY

Both doctrine and administrative practice unanimously accepted the theory that civil servants should be selected exclusively on the basis of competence (the so-called merit system) at which the contest is based. The contest is carried out in order to attract the candidates to the public authority to fill the vacant public office and to select from among them the most suitable candidate. The occupation of the public office vacant by contest is regulated by the Law on public office and the status of public official no. 158-XIV of 04.07.2008 and the Regulation on the occupation of public office by contest (amended by Government Decision no.647 of 28.08.2013).

Autoritățile administrației publice ale Republicii Moldova, la etapa actuală trebuie să fie capabile să facă față sarcinilor ce le revin, în contextul transformărilor politice, crizei economice și situației ce ține de conflictele geopolitice din regiune. Eficiența activității unei autorități ale administrației publice depinde în mare măsură de funcționarii publici care activează în cadrul autorității. Personalul din domeniul administrației publice trebuie să dea dovadă de înaltă competență profesională, aptitudini intelectuale și responsabilitate. Eficiența și eficacitatea activității administrației depinde în mare măsură de calitatea activității personalului angajat. Oricât de bine ar fi organizat un serviciu public și oricât de bun ar fi cadrul legal, acesta nu poate fi eficient, dacă nu există un personal competent, activ și devotat pentru realizarea scopului stabilit. Din acest punct de vedere, problema recrutării și selecției personalului trebuie să capete o importanță deosebită.

Metoda cea mai avantajoasă, unanim apreciată atât de teoreticieni, cât și practicieni, este metoda concursului. Concursul permite lărgirea sferei de recrutare pentru funcțiile din administrația publică, dând posibilitate, în același timp, prin caracterul său public, realizării unui control din partea cetățenilor asupra felului cum se face recrutarea personalului din administrația publică. Printre avantaje poate fi, de asemenea, menționat faptul că existența unei comisii de specialiști presupune – cel puțin teoretic realizarea unei aprecieri obiective și, prin urmare, garanția recrutării celor mai buni.[1] Concursul oferă, prin publicitatea sa, posibilitatea prezentării unui număr mai mare de candidați, ceea ce permite o

selecție mai riguroasă. Totodată, concursul se poate ține numai dacă au fost stabilite condițiile de participare la concurs, iar numirea pe post se va putea face numai dacă candidatul a îndeplinit aceste condiții în cel mai înalt grad. În acest fel subiectivismul în alegerea personalului este limitat.[2]

După cum menționează Dumitru. Brezoianu, metoda concursului, dacă este aplicată cu obiectivitate și corectitudine, ea constituie cea mai idicată metodă de selecția personalului administrației publice, întrucât poate asigura acesteia, un personal calificat, competent, capabil să obțină rezultate superioare în activitate

Pentru ca rezultatul concursului să exprime cât mai fidel valoarea candidaților, ar fi de dorit ca, în cadrul concursului, să fie utilizate mai multe metode de verificare, ca de exemplu, cercetarea pregătirii profesionale, prin îndeplinirea condițiilor de studii, cercetarea referințelor, a caracterizărilor anterioare ale candidaților, discuții cu acestea, cercetarea activității profesionale obținute în aceasta, a activității de cercetare și de creație tehnico-științifică, precum și supunerea candidaților unor teste, dacă este cazul, în raport cu specificul postului scos la concurs.[3]

În momentul de față este unanim acceptată teoria potrivit căreia funcționarii publici trebuie selecționați exclusiv pe criterii de competență (așa numitul *merit system*). Toate statele cu o democrație stabilă, ca și cele aflate în tranziție spre o astfel de societate au încercat să rezolve această problemă prin elaborarea unei legislații care să reglementeze acest aspect.

În România regimul recrutării funcționarilor publici a fost stabilit prin Legea nr.188/1999 privind Statutul Funcționarilor Publici cu modificările ulterioare[4] și prin Hotărârile Guvernului[5]. Politica de recrutare în domeniul funcției publice a fost reformată și modernizată odată cu adoptarea Codului administrativ[6] în 2019. Recrutarea pentru ocuparea posturilor vacante de la nivel central și teritorial este organizată în două etape: a) un concurs național, organizat de Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP), care conduce la crearea unui grup de candidați preselecționați; b) concursul pe post pentru un anumit post vacant, organizat de fiecare instituție publică în parte, la care pot să participe numai candidații identificați în prima etapă.

Concursul național se organizează pe baza unui plan de recrutare a funcționarilor publici care se elaborează de către Agenția Națională a Funcționarilor Publici și prin care se previzionează, pentru o perioadă de maximum 3 ani, necesarul de resurse umane din funcția publică de la nivelul autorităților și instituțiilor publice în cadrul cărora sunt stabilite funcțiile publice de stat și funcțiile publice teritoriale (alin. (1) și (2) art. 385 Codul Administrativ), cu excepția celor care beneficiază de statute speciale.

Astfel, ANFP gestionează concursul național, iar instituțiile publice care angajează funcționari publici la nivel central și teritorial gestionează concursul pe post. Concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice vacante din administrația

publică locală sunt concursuri pe post în care se verifică cunoștințele generale și cele specifice, precum și competențele generale și cele specifice necesare ocupării funcțiilor publice din cadrul aparatului propriu al autorităților administrației publice locale și al instituțiilor publice subordonate acestora (alin. (7) art. 467 Codul Administrativ). Pentru autoritățile locale, procesul de concurs pe post este singura formă de recrutare, întrucât concursul național nu este aplicabil în cazul acestora.

Serviciului public din Republica Moldova a fost reglementat inițial prin Legea Serviciul Public nr.443 din 04.05 1995[7] care stabilea modul de ocupare a funcției publice prin angajare, numire, algere și concurs (art.14). Materia ce ține de realizarea concursului fiind stabilită la acea vreme prin „Regulamentul cu privire la organizarea concursului pentru ocuparea funcției publice vacante în autoritățile publice”[8] stipula că „...Concursul include următoarele metode și tehnici speciale: studierea și concursul documentelor respective, conversația individuală, testarea, proba practică.” (alin.2,punct.2).

În urma controlului executării Legii serviciului public[9] s-a evidențiat problemele din domeniu respectiv, impunându-se necesitatea reformării serviciului public. Ca rezultat a fost aprobată „Concepția cu privire la politica de personal în serviciul public,„[10]Implementarea prevederilor Concepției menționate impunea și modificarea sistemului de recrutare și selectare a personalului, care să asigure ocuparea postului de muncă, funcției publice vacante numai prin concurs. Aceasta nu se referea la personalul din cadrul aparatului autorităților publice centrale care erau angajați și eliberat din funcție o dată cu numirea, demisionarea, eliberarea conducătorului și a persoanelor cu un statut juridic special. În acest conext a fost elaborat Regulamentul cu privire la ocuparea prin concurs a funcțiilor publice vacante[11], care reglementa procesul de recrutare și selectare prin concurs. Concursul se organiza de autoritatea publică în subordinea căreia se află funcțiile publice vacanteși și includea în mod obligatoriu proba scrisă și interviul.

Adoptarea Strategiei de reformă a administrației publice centrale în Republica Moldova[12] a evidențiat problemele cu care se confruntă serviciul public la compartimentul dat. Legiutorul a adoptat un nou cadru normativ în domeniu definind statutul funcționarului public[13], statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică[14], statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică[15] și stabilind modalitățile de recrutare a acestora.

Astfel, conform legislației funcțiile publice în cadrul autorităților publice se ocupă prin alegere, numire, concurs, promovare, transfer, detașare și asigurare a interimatului funcției publice de conducere. Primele două modalități se referă la funcțiile de demnitate publică și, în anumită măsură, pentru personalul încadrat, pe baza încrederii personale, în cabinetul persoanelor ce exercită funcții publice de demnitate publică.[16] Celelalte moduri se referă la funcționarii publici

proriu-ziși unde sunt delimitate: selectarea internă prin promovare și transfer și selectarea externă prin concurs.

Atât Legea nr.158-XVI din 4 iulie 2008, cât și Hotărîrea Guvernului privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 201 din 11 martie 2009[17] conține norme privind ocuparea funcției publice vacante prin concurs[18]. Concursul era organizat de autoritatea publică în subordinea căreia se află funcția publică vacantă prin intermediul serviciului resurse umane și desfășurat de comisia de concurs și includea proba scrisă și interviul.

Pentru ocuparea prin concurs a funcțiilor publice de conducere de nivel superior, de adjunct al conducătorului autorității administrative (art.8 alin.(2) lit.c) se institua o comisie permanentă, formată din 7 membri specialiști notorii în administrația publică, desemnați de Guvern, iar pentru ocuparea prin concurs a funcțiilor de conducător și adjunct al conducătorului aparatului autorității publice (art.8. alin.(2) lit.d) se institua comisia de concurs conform prevederilor actelor normative adoptate de autoritățile publice respective.

Pentru funcțiile publice de conducere și de execuție din cadrul autorităților publice care cad sub incidența Legii nr. 158/2008, comisia de concurs este instituită de conducătorul autorității respective, compusă, de regulă, din unul din conducătorii adjuncți ai autorității publice respective, 4-6 funcționari publici din aparat/autoritate, dintre care 2-3 funcționari publici de conducere.

În cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea, comisia de concurs pentru funcțiile publice de conducere și de execuție, este instituită de consiliul raional/municipal sau de președintele raionului/primarul general, compusă, de regulă, din vicepreședinte al raionului sau viceprimar general al municipiului, 2-3 consilieri ai consiliului raional sau municipal, 2-3 funcționari publici din aparat/primărie și/sau din serviciile descentralizate. În ce privește autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, comisia de concurs pentru funcțiile publice de conducere și de execuție, este instituită de consiliul local sau primar, compusă, de regulă, din viceprimar, 2-3 consilieri ai consiliului local, 1-2 funcționari publici din primărie și un reprezentant al președintelui raionului.

Semnând cu Uniunea Europeană în iunie 2014 a Acordului de Asociere RM-UE, Republica Moldova și-a luat angajamentul să dezvolte instituții democratice, în conformitate cu standardele și regulile Uniunii Europene. La solicitarea Guvernului și cu suportul Uniunii Europene, în octombrie 2015 a fost lansat procesul de evaluare a administrației publice din Republica Moldova, prin prisma principiilor administrației publice elaborat de SIGMA. Printre constatări se menționează că: „...competiția deschisă în procesul de recrutare este limitată de componența comisiilor de concurs, care cuprinde numai membrii autorității de angajare și sunt conduse de către manageri adjuncți; proporția mare de procese non-competitive utilizate pentru ocuparea posturilor vacante,

precum și faptul că funcționarii publici sunt nominalizați la unele posturi vacante prin încălcarea legii..”[19].

În acest conțest s-a elaborat de către Guvern, Strategia Privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020, adoptată la 25 iulie 2016[20], și Planul de acțiuni pe anii 2016-2018 pentru implementarea Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020[21] Obiectivul general al reformei administrației publice este crearea unei administrații publice moderne, profesioniste și orientate spre oferirea serviciilor publice de calitate, în corespundere cu necesitățile și așteptările cetățenilor și cele ale entităților sociale și economice.[22]

Prin modificarea Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158/2008, s-a stabilit că pentru ocuparea prin concurs a funcțiilor publice de conducere de nivel superior în administrația publică centrală de specialitate se instituie o comisie permanentă/comisii permanente formată/formate din 7 membri specialiști cu activitate și experiență remarcabilă în administrația publică, desemnați de Guvern (art.8, alin. (6)).[23]

S-a modificat și Regulamentul cu privire la ocuparea funcției publice prin concurs, din anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.201/2009. Pentru ocuparea funcției publice de conducere de nivel superior s-a exclus proba scrisă, s-a stabilit prezentarea și competiția CV-urilor și interviul, solicitarea certificatelor de la Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție și Autoritatea Națională de Integritate[24]. S-au introdus modificări privind comisiile de concurs și membrii acestora, unde comisia de concurs pentru funcția publică de conducere de nivel superior de secretar general al Guvernului, comisia de concurs pentru funcțiile publice de conducere de nivel superior de secretar general adjunct al Guvernului, de secretar general de stat și de secretar de stat al ministerului, adjunct al conducătorului autorității administrative, este compusă din 7 membri cu activitate și experiență remarcabilă în administrația publică, desemnați de Guvern, din care unul este delegat de către conducătorul autorității publice pentru funcția căreia se organizează concursul (p.54 alin.2).

Prin Hotărârea nr.654 din 16 august 2017 guvernul a constituit comisia pentru organizarea și desfășurarea concursului de ocupare a funcțiilor de conducere de nivel superior de secretar general al guvernului. Din această comisie făcea parte: prim-ministrul Republicii Moldova, președinte al Comisiei; președintele Comisiei politice externe și integrare europeană, Parlamentul Republicii Moldova; șef al cabinetului Prim-ministrului; ministru al justiției; un specialist de la Academia de Studii Economice a Moldovei, președintele Asociației Obștești „Gender-Centru” și șeful Secției control venituri și proprietăți a Autorității Naționale de Integritate.[25]

Aceiași hotărâre a constituit comisia pentru organizarea și desfășurarea concursului de ocupare a funcțiilor de conducere de nivel superior de secre-

tar general adjunct al guvernului, secretar general de stat și secretar de stat al ministerului, adjunct al conducătorului autorității administrative. Din această comisie făcea parte: secretara generală a Guvernului; directorul Centrului de Implementare a Reformelor; un specialist de la Academia de Administrare Publică; un specialist de la Academia de Studii Economice a Moldovei; președintele Asociației Obștești „Gender-Centru”; șeful Secției control venituri și proprietăți a Autorității Naționale de Integritate și conducătorul direcției juridice a Cancelariei de Stat.[26]

Pentru a candida la o funcție publică s-a pus condiția de a nu avea interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, ce derivă dintr-un act de constatare al Autorității Naționale de Integritate[27] și vârsta până la care o persoană poate candida, și anume – vârsta de 63 ani.[28]

Alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 a dus la implicarea unor funcționari publici de conducere de nivel superior în campania electorală[29]. Coaliția formată dintre Partidul Socialiștilor din Republica Moldova, Partidul Acțiune și Solidaritate și Platforma Demnitate și Adevăr, la 8 iunie 2019, au revizuit statutul mai multor funcții. Au fost instituite funcțiile de demnitate publică de secretar general al Guvernului, secretar de stat, șef și șef adjunct al oficiului teritorial al Cancelariei de Stat, iar în locul funcției de secretar general de stat s-a instituit funcția publică de conducere de nivel superior de secretar general al ministerului.[30]

Pentru ocuparea prin concurs a funcțiilor de secretar general adjunct al Guvernului, secretar general al ministerului, adjunct al conducătorului autorității administrative se instituie o comisie permanentă formată din 7 membri, reprezentanți ai societății civile și specialiști cu activitate și experiență remarcabilă în administrația publică, desemnați de către Guvern. Ședințele comisiei de desfășurare a concursului se transmit în direct prin intermediul mijloacelor de informare în masă, iar procesele-verbale se publică pe pagina web oficială a autorității publice respective. Se introduce proba scrisă și pentru candidații la funcția publică de conducere de nivel superior[31], ca ulterior să fie exclusă obligativitatea concursului pentru ocuparea funcției publice de conducere de nivel superior vacante.[32]

Optimizarea procesului de ocupare a funcțiilor publice de conducere prin selectarea celor mai potriviți candidați în baza principiilor competiției deschise bazate pe merit profesional, au dus la revizuirea mecanismului de organizare și desfășurare a concursului pentru funcționarii publici de conducere și anume a conducătorilor și adjuncților conducătorului organului din subordinea ministerelor și altor autorități administrative.[33] Ținând cont de ierarhizarea funcțiilor publice, de specificul acestora și de cerințele față de candidații la funcțiile manageriale, se substituie proba scrisă ca etapă a concursului cu etapa competiția dosarelor.

Concursul pentru ocuparea funcției publice de conducere de nivel superior, a funcției publice de conducere și adjunct al conducătorului organului din subordinea ministerelor și altor autorități administrative va include competiția dosarelor și interviul, iar pentru ocuparea celorlalte funcții de conducere și a funcției publice de execuție – proba scrisă și interviul.

Comisia de concurs, va selecta candidații în baza dosarelor depuse și aprecierii conceptului de dezvoltare instituțională, experiența și reputația candidatului.

Făcând referire la Raportul cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public pentru 2021[34], la 01.01.2021 efectivul-limită de funcții și posturi în autoritățile publice a constituit 49 313 unități, dintre care 6 743 unități vacante. Gradul de ocupare a funcțiilor și posturilor a fost restricționat de extinderea moratoriului temporar privind încadrarea personalului din sectorul bugetar.[35] În anul 2021, se remarcă concursul ca modalitatea principală de ocupare a funcțiilor publice (55%), care indică o creștere neînsemnată în comparație cu anul precedent (54%), printre care sunt 15 funcții publice de conducere de nivel superior, 793 funcții publice de conducere și 2654 funcții publice de execuție.

Astfel în urma analizei putem concluziona că:

- ocuparea funcției publice în bază de merit, și anume concursul, rămâne a fi modalitatea principală de accesare într-o funcție publică;
- este necesară revenirea la modalitatea de ocupare a funcției publice de conducere de nivel superior prin concurs;
- perfecționarea procedurii de recrutare prin introducerea etapei unui concurs național, care va duce la crearea unui grup de candidați preselectați;
- motivarea funcționarilor publici pentru a face mai atractivă activitatea în serviciul public și creșterea numărului de potențiali candidați la funcțiile publice vacante[36].

BIBLIOGRAFIE

1. Ioan Alexandru, Administrația publică, Teorii, realități și perspective , București, LuminaLEX, 1999, p.435.
2. Anton Trăulescu, Drept administrativ, Tratat elementar, editura ALL BECK, 2002, p.111.
3. Dumitru. Brezoianu, Drept administrativ, Partea specială editura universității Titu Maiorescu, București,2002,p.359.
4. Textul republicat al legii a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 365 din 29 mai 2007.
5. Hotărârea nr. 1087/2001 privind organizarea și desfășurarea concursurilor și examenelor pentru ocuparea funcțiilor publice(în vigoare de la 07 decembrie 2001 până la 31 decembrie 2003), în Monitorul Oficial, Partea I nr. 710 din 07 noiembrie 2001; Hotărârea nr. 1209/2003 privind

- organizarea și dezvoltarea carierei funcționarilor publici(în vigoare de la 29 octombrie 2003 până la 25 noiembrie 2008), în Monitorul Oficial, Partea I nr. 757 din 29 octombrie 2003; Hotărârea nr. 611/2008 pentru aprobarea normelor privind organizarea și dezvoltarea carierei funcționarilor publici, în Monitorul Oficial, Partea I nr. 530 din 14 iulie 2008; Hotărârea nr. 341 din 11 aprilie 2007 privind ocuparea funcțiilor publice din categoria înalților funcționari publici, managementul carierei și mobilitatea înalților funcționari publici(cu modificările ulterioare), în Monitorul Oficial, nr. 247 din 12 aprilie 2007; Hotărâre nr. 934 din 28 octombrie 2020 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 341/2007 privind intrarea în categoria înalților funcționari publici, managementul carierei și mobilitatea înalților funcționari publici, în Monitorul Oficial, nr. 1054 din 10 noiembrie 2020.
6. Ordonanță de Urgență nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ, în Monitorul Oficial nr. 555 din 5 iulie 2019.
 7. Lege Serviciul Public nr.443 din 04.05 1995, în Monitorul Oficial nr.61 din 02.11.1995.
 8. Aprobata prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1038 din 7 noiembrie 1997, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.84-85, din 18 decembrie 1997.
 9. Hotărârea Parlamentului nr. 1213-XV din 11 iulie 2002 privind rezultatele controlului executării Legii serviciului public, în Monitorul Oficial nr.106-109 din 25.07.2002.
 10. Hotărârea Parlamentului nr. 1227-XV din 18 iulie 2002 pentru aprobarea Concepției cu privire la politica de personal în serviciul public, în Monitorul Oficial nr.122-123 din 29.08.2002.
 11. Hotărârea Guvernului despre aprobarea Regulamentului cu privire la ocuparea prin concurs a funcțiilor publice vacante nr.192 din 01.03.2004, în Monitorul Oficial nr.42-44 din 12.03.2004, art.326.
 12. Strategia de reformă a administrației publice centrale în Republica Moldova. Hotărârea guvernului Republicii Moldova nr. 1402 din 30 decembrie 2005. În: Monitorul oficial al Republicii Moldova, 06.01.2006, nr.1- 4/9.
 13. Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XIV din 04.07.2008, în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.230-232 din 23.12.2008.
 14. Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199 din 16.07.2010, în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.194-196 din 05.10. 2010.
 15. Legea cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.80 din 07.05.2010, în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.117-118 din 09.07.2010.

16. Cobăneanu S., Drept administrativ: Note de curs. – Ch:S.n., 2012, p.129.
17. Monitorul Oficial Nr. 55-56, din 17.03. 2009, art. 249.
18. Regulamentul cu privire la ocuparea funcției publice vacante prin concurs Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009; ulterior modificat cu Regulamentul cu privire la ocuparea funcției publice prin concurs, prin Hotărârea Guvernului nr.647 din 28.08.2013, în Monitorul Oficial nr.191-197 din 06.09.2013, art.749.
19. <https://www.sigmaxweb.org/publications/Baseline-Measurement-2015-Moldova-Rom.pdf>.
20. Hotărâre Nr. 911 din 25.07.2016 pentru aprobarea Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020, În: Monitorul Oficial Nr. 256-26412. din 12.08.2016.
21. Planul de acțiuni pe anii 2016-2018 pentru implementarea Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1351 din 15 decembrie 2016, În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.459-471 din 23.12.2016, art.1452.
22. Borș V., Dimensiunea reformatoare a administrației publice centrale, în: 100 de ani de administrație în statul național unitar român – între tradiție și modernitate/Emil Balan, Cristi Eftene, Dragoș Troanță, Marius Văcărelu.-BUCUREȘTI: Wolters Kluwer, Romania, 2019, p.235-240.
23. Lege nr. 153 din 14-07-2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, art.XI P.1., în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.301-315, din 18.08.2018, art.523.
24. Hotărârea Guvernului nr.653 din 16.08.2017 cu privire la modificarea și completarea anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.201/2009, în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.301-315 din 18.08.2017, art.753.
25. Hotărârea Guvernului cu privire la constituirea comisiilor pentru organizarea și desfășurarea concursului de ocupare a funcțiilor de conducere de nivel superior nr.654 din 16 august 2017 (Anexa 1), în: Monitorul Oficial Nr.301-315 din 18 august 2017, art.754).
26. Ibidem, (Anexa 2), în: Monitorul Oficial Nr.301-315 din 18 august 2017, art.754).
27. Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.74 din 26 aprilie 2018, în: Monitorul Oficial Nr.235-244 din 29 iunie 2018, art.368.
28. Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.104 din 14 iunie 2018, în: Monitorul Oficial Nr.276 din 20 iulie 2018, art.407.
29. <https://cotidianul.md/2019/06/20/secretarii-de-stat-care-au-facut-campanie-electoral-pentru-pdm-risca-sa-fie-demisi/>.

30. Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.63 din 5 iulie 2019, în: Monitorul Oficial Nr.223-229 din 12 iulie 2019, art.277.
31. Hotărârea Guvernului nr.347 din 18.07.2019 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului, în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.238 din 18.07.2019, art.417.
32. Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.171 din 19 decembrie 2019, în: Monitorul Oficial Nr.393-399 din 27 decembrie 2019, art.319.
33. Hotărârea Guvernului nr.228 din 06.10.2021 pentru modificarea anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.201/2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.239 din 08.10.2021 , art.472.
34. https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/raport_fp2021_final_modif.pdf.
35. <https://mf.gov.md/ro/content/moratoriul-privind-angajarea-%C3%AEn-sectorul-public-prelungit>; <https://pages.md/ro/moratoriu-pentru-ocuparea-circa-9-000-de-functii-publice/>; Hotărârea Guvernului Nr. 672 din 17.12.2019 pentru stabilirea moratoriului temporar privind încadrarea personalului din sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate , în Monitorul Oficial Nr. 380-387 din 20.12.2019, art. 1004; <https://monitorul.fisc.md/editorial/moratoriu-pentru-incadrarea-personalului-in-sectorul-bugetar.html>; Hotărârea Guvernului nr. 1281 din 26 decembrie 2018 pentru stabilirea moratoriului temporar privind încadrarea personalului în sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 513-525 din 28.12.2018.
36. <https://unimedia.info/ro/news/365305b795e8f899/video-budianschi-avem-plecari-din-minister-practic-in-fiecare-saptamana-am-lansat-de-cateva-ori-concursuri-nu-a-venit-nimeni-nici-la-salarii-de-16-mii.html>.